

Θεὸς διὰ τοῦ ραπίσματος τοῦ Ἰακωβάτου ὠνομάζετο ἂν δὲν ἀπατώμεθα, Βερέτας.

*

Τὸ μῖσός του κατὰ τῶν παπᾶδων ἦτο τόσο, ὥστε οὐδέποτε μετέβη εἰς ἐκκλησίαν. Ὅλας τὰς ἀκολουθίας τὰς ἔλεγον μόνοι τους οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ κατ' οἶκον.

Μίαν ἡμέραν ζητεῖ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ εἰς στενός του φίλος ἱερεὺς, Παπαγιάννης τὸ ὄνομα.

Ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ ὑπνρέτου, εἰπέ του, λέγει, πῶς δὲν τὸν γνωρίζω.

Ὁ πτωχὸς ἱερεὺς διαμαρτύρεται.

Ὁ δὲ Ἰακωβάτος :

— Τὸν Γιάννη μάλιστα, τὸν γνωρίζω, τὸν Παπαγιάννη ὄχι. Ἄν θέλῃ νὰ βγάλῃ τὰ ράσα καὶ νᾶλλῃ, θὰ τὸν δεχθῶ πολὺ εὐχαρίστως.

*

Ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὅπου ὑπερησπίζετο μίαν ὑπόθεσιν, ὁ ἀντίπαλος δικηγόρος ὕβρισε τὸ καπέλλο του.

Ὁ Γεωργαντάρης ἀνταπαντῶν :

— Τὰ καπέλλα τῶν Ἰακωβάτων εἶναι ἀπὸ μέσα μυαλά καὶ ἀπ' ἐξω δάφναις.

* *

Ὅτε εἰς τὴν προτελευταίαν περίοδον τῆς Βουλῆς ἐξελέγη ὁ ἀδελφός του Πρόεδρος, ἐστάλη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἀστυνομικὸς κλητὴρ, ὅπως τοὺς ὑπηρετῇ κατὰ τὰ συνήθη τῆς ρωμαϊκῆς πολιτείας.

— Τί θέλεις ; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Γεωργαντάρης.

— Μ' ἔστειλαν γιὰ κανένα θέλημα.

— Δὲν εἴμεθα ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ; (Καὶ ἀλλάσων τόνον φωνῆς :) Πήγαιν ἀπ' ἐδῶ !

*

Καὶ ἡ οἰκία του, ὡς λέγουν, εἶναι ιδιόρρυθμος ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος. Εἰσερχόμενος προσβάλλεσαι ἀμέσως ὑπὸ τοῦ τριπλοῦ ἐμβλήματος τῶν Ἰακωβάτων. Σύγκειται δὲ τὸ σύμπλεγμα αὐτὸ ἐκ μιᾶς ποιμαντορικῆς ράβδου, ἐνὸς ὄφως καὶ μιᾶς γλαυκός. Ἡ ποιμαντορικὴ ράβδος ὡς ἐμβλημα τοῦ ἀδελφοῦ τῶν τριῶν, τοῦ αὐοιδίμου Τυπάλδου Σταυρουπόλεως, χρηματίσαντος Διευθυντοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ ἐμπορικῆς Σχολῆς. Ὁ ὄφς σύμβολον τοῦ Ἰατροῦ Χαραλάμπους· καὶ ἡ γλαυὺς σύμβολον τοῦ Δικαίου διὰ τοὺς δύο ἀδελφούς, τὸν Γεωργαντάρην καὶ τὸν Νικολετάρην, διότι καὶ οὗτος εἶναι κάτοχος τοῦ Ἰονίου Δικαίου.

Ἡ οἰκία τῶν εἶναι κτισμένη κατὰ ῥυθμὸν ἐλληνικόν· ἐντὸς δὲ εἰκόνες ἀρχαῖαι, τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ Ἐρεχθείου. Ἐν δωμάτιον ἰδιαιτέρον, πάντοτε κλειστόν, περιέχον τὸν θρόνον καὶ τὰ ἱερὰ ἄμφια τοῦ ἀδελφοῦ τῶν Σταυρουπόλεως, καὶ γνωστόν ὑπὸ τὸ ὄνομα : ἡ κάμαρα τοῦ Δεσπότη. Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Γεωργαντάρη πολυτιμωτάτη. Περιτοιχίζεται δὲ ὁ οἶκος ὑπὸ κήπων οὓς κατεσκευάζον ἀγοράζοντες ὁλονὲν περίξ οἰκόπεδα, κατεδαφίζοντες αὐτά, μεταβάλλοντες εἰς κήπον καὶ ἀπομονοῦντες οὕτω τὸν ἀρχικὸν τῶν πύργων. Τοιαύτη περιέργως πῶς ἦτο ἡ μονομανία καὶ τοῦ Γαμβέττα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑπαυλίν του, διὰ τὴν ἀπομόνωσιν τῆς ὁπίας ἐσχάτως δὲν ἐφείσθη καὶ μιᾶς οἰκίας τοῦ μεγάλου Βαλζάκ, κατεδαφίσας καὶ ταύτην καὶ μεταβαλὼν εἰς περίβολον. Εἰργάζετο δὲ προσωπικῶς καὶ ἐπεστάει μετὰ τῶν τεκτόνων, μεθ' ὧν καὶ συνέτρωγεν. Ἦθελε παντοῦ στερεώτητα ἀγγλικήν· Ἀγγλος δὲ ἦτο καὶ τὸ αἶσθημα τῆς καθαριότητος.

*

Ἡ δίκαια τοῦ Γεωργαντάρη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ αὐτὴ ιδιόρρυθμος.

Ἄν καὶ καταπληκτικῆς εὐρωστίας, οὐδέποτε ἀρρωστήσας

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 396)

— Μὰ τὴν πίστιν μου, δὲν εἶδα ἄλλον ἐπιβάτην, εἰμὴ μίαν καλογραῖαν, ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος, συγχινηθεὶς ἐκ τῆς ἐλευθεριότητος τοῦ Μηνᾶ. Καὶ ὅποια καλογραῖα ! Ὀραῖον πρόσωπον, σὰς ὀρκίζομαι, αὐθέντα. Δὲν εἶναι ἁμαρτία, ὅλα τὰ ὠραῖα φρούτα νὰ πέφτουν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν τῶν μαύρων, τῶν καλογέρων ! Αὐτοὶ ἔχουν τὰς λειτουργίας, αὐτοὶ τὰ ψυχικά, αὐτοὶ τὰ γλυκὰ κρασιά, αὐτοὶ καὶ τὰς ὠραίας γυναῖκας ! Τί κακὰ γράμματα εἶχεν αὐτὸς ὁ τόπος ἐδῶ εἰς τὸ κεφάλι του, διὰ νὰ ἔχῃ αὐτοὺς τοὺς μαυροκόρακας νὰ τὸν καταμαυρίζουν. Ἡμαρτον, Κύριέ μου ! Καὶ ἕνας πτωχὸς ἄνθρωπος, ἀφοῦ δουλεύσῃ ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἔλθῃ ἡ ψυχὴ του εἰς τὰ δόντια, νὰ μὴν ἔχῃ τὸ βράδυ μισὴν ὀκάν κρασί νὰ βρέξῃ τὰ χεῖλη του ! Καὶ νὰ μὴν ἔχῃς γυναῖκα εἰς τὴν ὑποταγὴν σου, νὰ σοῦ λέγῃ ἡ ἰδία ἡ γυναῖκά σου ὅτι θὰ κο-

λασθῇς, ἂν πλαγιάσῃς μαζὺ της, καὶ νὰ τρέχῃ εἰς τὸν καλόγηρον νὰ τοῦ κουβαλᾷ κάθε ἡμέραν προσφοράς καὶ εὐλογοῦδια καὶ κόλλυβα ! Τοῦτο εἶναι ποῦ με ξεθεώνει !

— Καὶ κανεὶς ἄλλος δὲν τὴν συνώδευε τὴν καλογραῖαν ; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς, δράξας τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ πορθημεὺς ἀνέπνευσε.

— Κανεὶς, σὰς ὀρκίζομαι, μὰ τὴν πίστιν μου. Φαίνεται ὅτι αὐτὴ δὲν εὐχαριστεῖτο εἰς τὸ μοναστήριον καὶ εἰμυρεσε νὰ δραπετεῦσῃ, καὶ ἐπῆρε τὸ φύσημά της δι' ἄλλου, διὰ ν' ἀλλάξῃ τὸν ἀέρα της. Ἄν εἶχεν ἀνάγκην συντρόφου εἰς τὸ ταξιδιόν της, εὐχαρίστως θὰ ὑπήγαινα ἐγώ, σὰς λέγω ! Ἀλλὰ πόσον βαρεῖα εἶναι ἡ καταδίκη, νὰ κυλίσαι ἐδῶ, εἰς τοὺς πόδας τῶν καλογέρων, ἐργασίαν νὰ μὴν ἔχῃς πάντοτε, ἄσπρα νὰ μὴν παίρνης ἀρκετά, καὶ νὰ μὴν εὐρίσκειται μηδὲ στάλα κρασί, διὰ νὰ βρέξῃς τὸν λάρυγγά σου τὸ βράδυ, πρὶν πλαγιάσῃς ! Καὶ ἡ γυναῖκά σου νὰ τρέχῃ εἰς τοὺς καλογέρους, νὰ κάμνῃ νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ προσευχάς, καὶ νὰ ζητᾷ νὰ κάμνῃ θαύματα ! Ἰδοὺ μία γυνή, ἥτις δὲν ἔμαθε νὰ κάμνῃ θαύματα. Εἶναι αὐτὴ, ὅπου ἀπεφάσισε καὶ φεύγει ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν καλογέρων.

— Ὁ κυβερνήτης αὐτοῦ τοῦ πλοίου, ἠρώτησεν αὐτὴς ὁ Μηνᾶς, τί ἄνθρωπος εἶναι ; Τὸν γνωρίζεις ;

— Ὁ κυβερνήτης φαίνεται νὰ εἶναι καλὸς ἄνθρωπος, εἶναι ὁ γέρο-Γιάκωμος, τὸν γνωρίζω, ἔφαγα τὸ ψωμί του. Εἶναι παλαιὸς ναυτικὸς. Δεκαπέντε ταξείδια ἐκάμαμεν μαζὺ. Ἐ-

πολλῆς ῥώμης, ἐπαβρυνόμενος πάντοτε εἰς τὴν δύναμιν τῶν γρόνθων του, ἠκολούθει ὁμῶς δίαίταν φιλασθένου. Οὐδέποτε ἐξήρχετο νύκτα, οὐδέποτε αὐγὴν. Γνωστὸν ὅτι τὸν χειμῶνα ἔπινον πάντοτε χλιαρὸν ὕδωρ καὶ τὴν νύκτα ἐκαλύπτοντο θηριωδῶς. Τὸ ἐσπέρας οὐδέποτε ἔτρωγον· μόνον τὴν μεσημβρίαν· ἀλλὰ καλὰ. Τὰ περισσεύοντα ἐκ τῆς μεσημβρινῆς τραπέζης ἐσυνείθιζεν ὁ Γιωργαντάρης νὰ τὰ παραλαμβάνῃ μόνος του καὶ νὰ τὰ θάπτῃ μόνος του πέριξ μιᾶς λεμονέας, ἢν ὑπερβολικῶς ἠγάπα, προσφωνῶν πάντοτε :

— Νὰ φάγῃ καὶ ἡ καὶμένη ἡ λεϊμονιά.

Ἦτο δὲ εἰς ἄκρον φιλανθῆς.

*

Ἡ παρρησία του καὶ ἡ εὐκρίνειά του ἦσαν μοναδικά.

Ἐπιθυροῦντο τὰ περὶ σιμωνίας τῶν Ἐπισκόπων, ὅτε ὁ Ἐπίσκοπος Κεφαλληνίας Κομποθέκρας ἐζήτησε νὰ τὸν ἴδῃ.

Εἰς τὸν ἄγγελον τοῦ Κομποθέκρας ὁ Γιωργαντάρης ἀπήντησε :

— Εἰπέ εἰς τὸν δεσπότην, ὅτι τὸ σπῆτι μου δὲν εἶναι οὔτε μέγαρον ὑπουργοῦ, οὔτε γραφεῖον ἀνακρίσεως.

*

Ὁ προσφιλέστερός του συγγραφεὺς ἐκ τῶν ἀρχαίων ἦτο ὁ Πλάτων. Ἐκ δὲ τῶν Ἰταλῶν ἀπεστήθιζε τὸν Δάντην καὶ τὸν Τορκουάτον Τάσον.

Περὶ τοῦ Γιωργαντάρη Ἰακωβάτου ὡς ῥήτορος καὶ ὡς πολιτευτοῦ ἐν προσεχεῖ ἄρθρῳ.

Καλεῖδάν.

φορτόναμεν ἄλλας ἀπὸ ταῖς Φώκαιας. Ὁ γέρο-Γιάκωμος εἶχε πάντοτε μαρινίαν τὰ τραβᾷ κατ' εὐθείαν ἐναντίον τοῦ ἀνέμου. Ἡ θάλασσα ἔμβαινε μέσα ἀπὸ ταῖς μποκαπόρτες, τὸ ἀλάτι ἔλυονε, ἐγίνετο θάλασσα, καὶ ὁ γέρο-Γιάκωμος δὲν τοῦ ἐκακοφαίνετο διόλου. Τόσον τὸ καλλίτερον, ἔλεγεν, ἡ θάλασσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ νὰ αὐγατίσῃ, ἢ νὰ λυώσῃ.

— Αοιπὸν εἶναι ριψοκίνδυνος θαλασσινός; εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Εἶναι κεφάλι ἀγύριστο. Ὅλα γυρίζουν γύρω του. Ὁ ἄνεμος, ἡ θάλασσα, τὸ πλοῖον, ὁ ἐργάτης μὲ τὴν μανέλλαν, τὰ πανιά, τὰ ἐξάρτια, καὶ αὐτὴ ἡ ξηρὰ φαίνεται νὰ γυρίσῃ, καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανός, ὅταν πλέσῃ εἰς τὸ πέλαγος. Τὸ τιμὸν γυρίζει, ἡ πλώρη γυρίζει, ἡ πρύμνη γυρίζει. Μόνον τὸ κεφάλι τοῦ γέρο-Γιάκωμου δὲν γυρίζει. Οὔτε ἡ μενέλλα τοῦ ἐργάτη ἠμπορεῖ νὰ τὸ γυρίσῃ οὔτε τὸ τιμὸν τοῦ καραβιοῦ. Πέντε φοραὶς τὸ ἔρριξεν ἔξω ἀπὸ πείσμα, διὰ νὰ μὴ κάμῃ τὸ θέλημα τῶν ναυτῶν. — Καπετὰν Γιακουμῆ, φούντα, καὶ χαθήκαμεν. — Ἐμπρός! στὸ διάβολο γεμάτα, ἀπάν' τὸν ἀγέρα! Καὶ τὸ ἐβούλιαξε. — Καπετὰν Γιακουμῆ, ὄρτσα καὶ θὰ πέσωμεν ἔξω. — Φούντα, καὶ κατὰ διαβόλου· τὸ δικό σας νὰ μὴ γένη! Καὶ τὸ ἔρριξεν ἐπάνω εἰς μίαν ξέραν.

— Ἀλήθεια; εἶπεν ὁ Μηνᾶς καταληφθεὶς ὑπ' ἀνησυχίας· εἶναι τόσον πείσμων αὐτός;

— Εἶναι κατὰ διαβόλου. Εἴμπορεῖ νὰ πνίξῃ κόσμον, καὶ κόσμον, καὶ πάλιν κόσμον. Ἄν τὴν ἔχει γλυττώσῃ ἕως τῶρα ἑῷδιος, ἢ κανένα ἄγιον θὰ ἔχῃ βοήθον ἢ κανένα διάβολον.

ΔΙΚΗ ΒΕΛΕΝΤΖΑ

Ὁ κ. Τυπάλδος ἐφάνη ἡμῖν καθ' ὅλην τὴν ἀγόρευσίν του ῥήτωρ κεκτημένος πολλὰ προσόντα ἅτινα τὸν κατατάσσουν μεταξὺ τῶν πρώτων: Ἄν ἡ γλυκύτης τῆς φωνῆς του συνεδέετο μὲ ἴσην ποσότητα, μὲ ἀνάλογον ἔντασιν, θὰ διέπρεπε καὶ ὡς ῥήτωρ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ. — Ἰδίᾳ τὸν διακρίνει ἡ λεπτότης ἐκείνη τοῦ λόγου καὶ τοῦ πνεύματος, ἥτις δὲν ἔχει χρεῖαν πολλοῦ πατάγου καὶ πλειότερου ἐνθουσιασμοῦ. Μόνη της ἀπαστράπτει ὡς ἀδάμας γυμνὸς χωρὶς ἀκόμη νὰ προσαρμολῇ εἰς τὸν δακτύλιον. — Εἶναι πολλάκις χαριτολόγος καὶ ἄλλοτε εἴρων, μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ μὴ τὸν ἐννοῇ τὸ ἀκροατήριόν του· καὶ πάλιν εἶναι τόσο ἀπλοῦς, ὥστε νὰ τὸν ἐννοοῦν καὶ οἱ ἑνορκοί!

Ἐπιμείναμεν ὀλίγον εἰς τὸν κ. Τυπάλδον, διότι οἱ λοιποὶ δικηγόροι σχεδὸν ἐστράφησαν περὶ αὐτὸν ὡς πολλοὶ πλανῇται περὶ τὸν ἥλιον· ἡ παρομοίωσις εἶναι ὀλίγον ὑπερβολικὴ, πλὴν δὲν ἔχομεν ἄλλην προχειροτέραν.

Ὁ κ. Βλάχος θυμωθείς εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου του ἀνέπτυξε θερμὴν ὑπεράσπισίν ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου, ἐλθὼν ἐπικουρικός εἰς τὸν κ. Τυπάλδον.

Εἰς τῶν ἐνόρκων ἐτόλμησε κάττι νὰ ἐρωτήσῃ, ἢ νὰ διακόψῃ τὸν συνήγορον, ἀλλὰ τότε ὁ Πρόεδρος πρώτην φοράν ἐξαγριωθείς ὡς θηριοτρόφος, ἐπιβάλλει σιγὴν εἰς τὸν πάνθηρα ἑνορκον καὶ ἐπανακτᾶται ἡ τάξις.

Ὁ κ. Καλογερόπουλος συνήγορος τοῦ Γκορζῆ ἀνέπτυξε καὶ αὐτὸς διὰ τῆς γνωστῆς ἀκμαιότητός του ὑπερά-

Ἀλλὰ τὸν διάβολον πιστεύω θὰ ἔχῃ, διότι ποῦ νὰ τὸν εὕρῃ ὁ γέρο-Γιάκωμος τὸν ἄγιον;...

Ἐνῶ ὁ πορθημεὺς ἐξηκολούθει ἔτι νὰ λέγῃ, ὁ Μηνᾶς τὸν ἀπεχειρέτισε διὰ νεύματος τῆς κεφαλῆς καὶ ἀπεμακρόνθη τρέχων. Ὁ πορθημεὺς τὸν ἐκύτταξε μετ' ἀπορίας.

— Τί ἔπαθεν αὐτός; εἶπε· κάττι θὰ ἔπαθεν. Ἀλλ' ἄς ὑπάγω τώρα νὰ βρῶ τὴν γλῶσσάν μου, διότι δὲν μοῦ ἔμεινε πλέον σάλιο...

Ὁ δὲ Μηνᾶς μετέβη πρὸς τὸν Ἰωάννην Βενδίκην καὶ τῷ διηγήθη ὅσα ἤκουσε παρὰ τοῦ πορθημεῖος.

— Καθὼς μοι λέγει αὐτός, ἐπεῖπεν, ὁ κυβερνήτης εἶναι παραπολὺ πείσμων καὶ εἶναι κίνδυνος νὰ συμβῇ δυστύχημα.

Ὁ Ἰωάννης ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Δὲν εἶναι ὁ σκοπός μου νὰ γείνω θεῖα πρόνοια, ἀπήντησε, καὶ ματαίως πᾶς ἄνθρωπος θὰ προσεπάθει νὰ προλάβῃ, ὅτι εἶναι γραπτόν.

— Πιστεύεις, κύριέ μου τὸ πεπρωμένον;

— Πιστεύω εἰς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν, καὶ πάντοτε θὰ πιστεύω εἰς αὐτήν, φίλε Μηνᾶ. Διὰ τοῦτο περιφρονῶ πᾶσαν ἀνθρωπίνην προσπάθειαν.

— Αοιπὸν πρέπει νὰ ἀφήνωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς τὸ ρεῦμα τῆς τύχης;

— Ὅχι, ἀλλὰ νὰ ἀκολουθῶμεν προσεκτικῶς τὰ γεγονότα καὶ νὰ μὴ ζητῶμεν νὰ προδράμωμεν αὐτῶν.

— Αοιπὸν τώρα τί θὰ πράξωμεν;